

ความผิดกลางเวหา ?

สวัสดิ์ครับคุณผู้อ่านทุกท่านสำหรับบทความในครั้งนี้นี้กระผมขอย้อนหลังไปไกลสักกนิค
นะครับ คือเมื่อประมาณปลายปีที่แล้วคุณผู้อ่านคงยังจำกันได้นะครับว่ามีเหตุการณ์ระทึกขวัญ
เหตุหนึ่งเกิดขึ้นที่สนามบินดอนเมืองจนเป็นที่ครึกโครมไปทั่วโลก สำหรับผู้ที่ติดตามข่าวสารอยู่
เป็นประจำก็คงพอจะจำกันได้ ในเหตุการณ์ครั้งนั้นที่มีเครื่องบินลำเลียงแบบทหารรุ่น IL 76 (อิน
ยูชิน) มาลงจอดแวะเติมน้ำมันที่สนามบินดอนเมือง เครื่องบินลำนี้ถือสัญชาติสาธารณรัฐจอร์เจีย
บรรทุกอาวุธสงครามร้ายแรงมาเต็มลำน้ำหนักประมาณ 35-40 ตัน มีอาวุธอาทิ เช่น ท่อยิงรวด
จีปนาวุธ หัวจรวดรบอาร์พีจี และจรวดมิชไซลส์หลายรายการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้า
เมืองสนธิกำลังกองทัพอากาศ และทหาร ได้เข้าตรวจค้นเครื่องบินลำดังกล่าวตามรายงานที่ว่า
เป็นกลุ่มค้าอาวุธสงครามข้ามชาติลักลอบลำเลียงอาวุธร้ายแรงมากับเครื่องบินลำนี้ จากการเข้า
ตรวจค้นควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยได้ 5 คน มีคนสัญชาติคาซัคสถาน 4 คน และคนสัญชาติเบลารุส
1 คน จึงแจ้งข้อกล่าวหาว่า ร่วมกันมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยผิด
กฎหมายตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน พ.ศ. 2490 ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ซึ่งใน
ขณะนั้นทางรัฐบาลไทยก็ไม่ได้ให้รายละเอียดใดๆ มากนักโดยอ้างว่ามีความจำเป็นที่จะต้อง
ตรวจสอบรายละเอียดให้แน่ชัดเสียก่อนเพราะเหตุการณ์นี้เกี่ยวข้องกับอีกหลายฝ่ายทั้งประเทศ
เจ้าของเครื่องบิน ประเทศที่ลูกเรือมีสัญชาติอยู่ และรวมถึงประเทศที่สั่งซื้อและจำหน่ายสินค้า

ในที่สุดเมื่อไม่นานมานี้อัยการสูงสุดก็ได้มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้ง 5 คน โดยให้เหตุผล
ว่า การขนอาวุธนั้นไม่ได้มาส่ง หรือขายอาวุธ หรือมาก่อนเหตุหรือเตรียมการก่อเหตุใน
ประเทศไทยจึงถือว่าขาดเจตนา ถึงแม้สิ่งของผิดกฎหมายจะอยู่ในราชอาณาจักรสามารถ
ดำเนินคดีได้ แต่การดูแลเจตนาหรือไม่เจตนาที่ต้องนำมาวินิจฉัยประกอบด้วย อีกทั้งยังอ้างอีกด้วย
ว่าการสั่งฟ้องในคดีนี้จะไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ดังนี้ จึงมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง ถึงแม้
คดีนี้จะได้จบไปแล้วก็ตามแต่กระผมเห็นว่าคดีนี้มีเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่น่าจะนำมาเป็นสาระ

ให้แก่ผู้อ่านได้ ท่านผู้อ่านพอจะสังเกตเห็นอะไรที่น่าสนใจบ้างไหมครับ ที่ว่าน่าสนใจนั้นก็คือ คำว่า ประเทศเจ้าของเครื่องบิน หรือสัญชาติที่เครื่องบินนั้นถืออยู่ เหตุใดในการพิจารณาทางกฎหมายจึงจะต้องคำนึงถึงประเทศสัญชาติของเครื่องบิน ในเมื่อเครื่องบินนั้นอยู่ในประเทศไทย หากมีความผิดใดๆ เกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทยก็ย่อมที่จะต้องพิจารณาลงโทษตามกฎหมายไทย ได้อยู่แล้ว หรือว่าในการพิจารณาทางกฎหมายเครื่องบินนั้นมีนัยอื่นที่สำคัญอยู่อีก บทความชิ้นนี้ ผู้เขียนจึงจะได้กล่าวถึงความผิดบนอากาศยาน หรือ “เครื่องบิน” ให้กับผู้ที่สนใจทราบว่า เครื่องบินนั้นมีสถานะเป็นอย่างไรในทางกฎหมาย

เมื่ออดีตกาลพวกเราชาวไทยทุกคนคงทราบดีกันว่าระบบการพิจารณาคดีของประเทศไทยนั้นล่าช้า ป่าเถื่อนและไม่ทันสมัย โดยในการพิจารณาคดีเพื่อให้ได้ความจริงส่วนใหญ่จะใช้วิธีการทรมาน เช่น เข็มย่นถามคำให้การ โจร ตบปากคู่ความทวนคนกลาง จำชื่อผู้ขัดหมาย เป็นต้น ดังนี้ เมื่อประเทศทางตะวันตกเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยมากขึ้นและเห็นถึงความล่าช้าดังกล่าวแล้ว บรรดาประเทศต่างๆ ที่เข้ามามีความสัมพันธ์กับประเทศไทยจึงไม่ยอมใช้กฎหมายไทยหรือขึ้นศาลไทย โดยประเทศมหาอำนาจเหล่านั้นได้ตั้งศาลกงสุลของตนขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีคนของชาติตน และคนในบังคับของตน ซึ่งเป็นการทำให้ประเทศไทยเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตหรือเอกราชทางศาล จากเหตุผลดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้ทำการปรับปรุงกฎหมายให้มีความเป็นสากลเทียบเท่ากับกฎหมายของนานาประเทศ ซึ่งหลังจากนั้นประเทศไทยก็ได้เอกราชทางศาลกลับคืนมา และเมื่อประเทศไทยได้เอกราชทางศาลกลับคืนมาแล้วใครที่กระทำความผิดในราชอาณาจักรไทยก็ต้องขึ้นศาลไทยและได้รับโทษตามกฎหมายไทย โดยในทางกฎหมายนี้เราเรียกกันว่า “หลักดินแดน” นั่นเอง

คำว่า “หลักดินแดน” ข้างต้นนั้นหมายถึง พื้นดิน พื้นน้ำ อ่าวไทย ทะเลห่างจากฝั่งที่เป็นดินแดนของประเทศไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล และรวมถึงพื้นอากาศเหนือพื้นดังกล่าวด้วย ซึ่งนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นก็ยังมีการขยายอำนาจของศาลไทยให้ลงโทษการกระทำที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยมากขึ้นอีกด้วย โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 4 วรรคสอง ได้บัญญัติว่า “การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิด

ในราชอาณาจักร” ดังนี้ จากบทบัญญัติดังกล่าวเราก็จะเห็นได้ว่าอาณาเขตดินแดนของประเทศไทยนั้นมีทั้งอาณาเขตที่เป็นอาณาเขตจริงไม่ว่าจะเป็นพื้นดิน พื้นน้ำ พื้นอากาศเหนือพื้นที่ดังกล่าวแล้วยังรวมถึงอาณาเขตเสมือนอีกเช่นกันนั่นก็คือ เรือไทยหรืออากาศยานไทย ตามหลักการนี้การที่จะถือว่าเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักรไทยหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณากันอย่างไร ผู้เขียนขอกล่าวอธิบายโดยสังเขป ดังนี้

1. การกระทำความผิดในอากาศยานไทยไม่จำกัดว่าผู้กระทำจะเป็นผู้ใด หรือมีสัญชาติใด
2. อากาศยานไทยนั้น หมายถึง อากาศยานที่ถือสัญชาติไทย หรือจดทะเบียนในประเทศไทยนั่นเอง
3. การกระทำความผิดนั้นจะต้องเป็นการกระทำความผิดทั้งหมด หรือมีการกระทำความผิดส่วนหนึ่งส่วนใดเกิดขึ้นในอากาศยานไทย ยกตัวอย่างเช่น นายเอก และนายโท นั่งอยู่บนอากาศยานไทยที่จอดอยู่ที่สนามบินกรุงโตเกียว นายเอก โกรธนายโท จึงเอปากกาที่มตนายโท จนตาบอด เช่นนี้ถือว่าการกระทำความผิดทั้งหมดของนายเอก นั้นเกิดขึ้นในอากาศยานไทยจึงถือว่านายเอก กระทำความผิดในประเทศไทย ซึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 (1) หากนายเอก เข้ามาในประเทศไทยก็สามารถลงโทษนายเอก ในความผิดฐานดังกล่าวได้ หรือในอีกกรณีหนึ่งเช่น นายเอก ต้องการลักสร้อยของนายโท นายเอก จึงนำยานอนหลับให้นายโท คิ่มีขณะนั่งอยู่ที่สนามบินกรุงโตเกียว เมื่อขึ้นไปบนเครื่องบินไทยแล้ว ขณะที่เครื่องบินบินอยู่เหนือน่านฟ้าประเทศเกาหลีได้ย้อออกฤทธิ์นายเอก จึงถอดเอาสร้อยของนายโท ไปเป็นของตน เช่นนี้ถือว่านายเอก นั้นได้กระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 339 บนอากาศยานไทยด้วยแม้การใช้กำลังประทุษร้าย (วางยา

นอนหลับ) จะเกิดนอกเครื่องบินไทยก็ตาม ในกรณีนี้หากนายเอก เข้ามาในประเทศไทย ไทยก็สามารถลงโทษนายเอก ในความผิดฐานดังกล่าวได้เช่นกัน

เมื่อกล่าวมาถึงตรงนี้ท่านผู้อ่านทุกท่านก็คงจะทราบแล้วว่า เครื่องบินไทย หรืออากาศยานไทยในทางกฎหมายนั้นมีนัยที่สำคัญอย่างไร ทั้งนี้หากเราถูกลักทรัพย์ หรือถูกทำร้ายร่างกายบนเครื่องบินไทยแล้วแม้ว่าเครื่องบินนั้นจะอยู่เหนือน่านฟ้าประเทศใดก็ตาม หากเครื่องบินนั้นลงจอดในประเทศไทย หรือผู้กระทำความผิดนั้นเข้ามาในประเทศไทยเราก็สามารถที่จะแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดนั้นได้ สวัสดีครับ

อ.อัศวิน พาณิชย์พงศ์พัฒน์